

Lipski szlak Śladami nut

Leipziger Notenspur –
Muzyka krok w krok

Leipziger Notenspur - Lipski szlak Śladami nut

Lipska inicjatywa Notenspur

Lipsk posiada jedyne w świecie skupienie oryginalnie zachowanych miejsc pracy sławnych kompozytorów. Wielu z nich można spotkać na Lipskim szlaku Śladami nut, np. G. Ph. Telemanna, J. S. Bacha, A. Lortzinga, F. Mendelssohna Bartholdy'ego, R. Schumann, R. Wagnera, E. Griega, L. Janáčka, G. Mahlera, M. Regeera, E. Schulhoffa.

Lipska inicjatywa Notenspur stara się uprzystępnąć to dziedzictwo kultury muzycznej. W ten sposób powstaje fascynujące połączenie pomiędzy zwiedzaniem miasta i muzycznym przeżyciem.

Śladami nut w Lipsku – Gdzie muzyczni geniusze byli sąsiadami

Lipski szlak Śladami nut o długości 5 km łączy ze sobą najważniejsze oryginalne lokalizacje w centrum miasta. Zawiera on domy kompozytorów i miejsca wykonania ich dzieł, zwłaszcza epoki baroku i romantyzmu.

W planie

Zaplanowane są dwa dalsze projekty: Leipziger Notenrad – Lipska trasa rowerowa Śladami nut, oraz Leipziger Notenbogen – Lipski spacer Śladami nut. Dodatkowe informacje są dostępne na naszej stronie internetowej www.notenspur-leipzig.de lub w przewodniku „Leipziger Notenspur – Auf Notenspur, Notenbogen und Notenrad – Streifzüge durch die Musikstadt“ wydawnictwa Kamprad-Verlag.

Wsparcie projektu miasta muzyki

Idea Lipskiego szlaku Śladami nut zrodziła się wśród obywateli Lipska i żyje dzięki czynnemu wsparciu działaczy społecznych. Wielu mieszkańców Lipska wniosło swoje pomysły i doświadczenie tworząc bardzo różnorodny projekt. Za muzyczną, turystyczną i społeczną inicjatywą Leipziger Notenspur stoi obszerna sieć instytucji muzycznych, stowarzyszeń i osób prywatnych z udziałem lipskich szkół wyższych, Leipzig Tourismus und Marketing GmbH oraz zarządu miasta. Również Georg Christoph Biller (wieloletni kantor Chóru św. Tomasza), Riccardo Chailly (kapelmistrz Gewandhausu), Ulf Schirmer (dyrektor Opery Lipskiej) i Kristjan Järvi (główny dyrygent Orkiestry Symfonicznej MDR) wspomagają ten projekt.

www.notenspur-leipzig.de

Dla dzieci

„Mały lipski szlak Śladami nut” (Kleine Leipziger Notenspur) zaprasza dzieci do poszukiwań na muzycznej trasie razem z maskotką Tonim i kartą odkrywcę, dostępną np. w Lipskiej Informacji Turystycznej (i) przy ulicy Katharinenstraße 8.

System oznaczeń i audioprzewodnik

Szlak oznakowany jest przez wpuszczone w chodnik, wywinięte, stalowe intarsje, które oznaczają drogę od przystanku do przystanku. Na przystankach szlaku znajdują się płyty lub tablice informacyjne. Ponieważ muzykę ogarniamy przede wszystkim słuchem, istnieje uzupełniający audioprzewodnik. Przez telefon (rozмова miejscowa) lub smartfon (aplikacja Notenspur) można wysłuchać inscenizacji dźwiękowych i przykładów muzyki.

Znak Dziedzictwa Europejskiego

Muzyka sławnych lipskich kompozytorów i domy, w których działali, są kulturalnym dziedzictwem o światowym znaczeniu. Dlatego inicjatywa Notenspur już w 2006 r. zaproponowała staranie się o międzynarodowe odznaczenie. Miasto Lipsk przy wsparciu Wolnego Kraju Saksonii podchwyciło w międzyczasie propozycję Konferencji Ministrów Kultury i ubiega się z dziesięcioma autentycznymi miejscami dziedzictwa muzycznego, które połączone są Lipskim szlakiem Śladami nut, oraz z europejskim projektem kulturalnym „Ślady nut – Z Lipska do Europy” (Notenspuren – Von Leipzig nach Europa) o Znak Dziedzictwa Europejskiego.

Specjalne podziękowania dla

za sfinansowanie odcinka trasy pomiędzy Starym Ratuszem – „Altes Rathaus” (przystanek 13) i Kościołem św. Tomasza – „Thomaskirche” (przystanek 17) (na planie oznaczony na niebiesko).

Koncepcję Notenspur opracowała lipska inicjatywa Notenspur.

System oznaczeń i audioprzewodnik Leipziger Notenspur zostały zrealizowane przez miasto Lipsk w kooperacji ze stowarzyszeniem wspierającym Notenspur-Förderverein z funduszy Wolnego Kraju Saksonii.

Notenspur, Notenbogen, Notenrad i Notenszene są zastrzeżonymi słownymi znakami towarowymi. Ich właścicielem jest Notenspur-Förderverein e.V., autorem prof. dr Werner Schneider.

Przystanki na szlaku Śladami nut

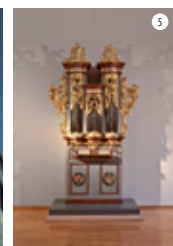
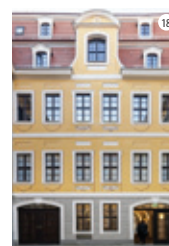
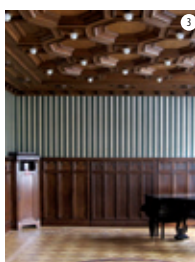
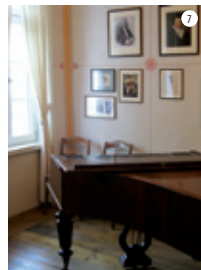
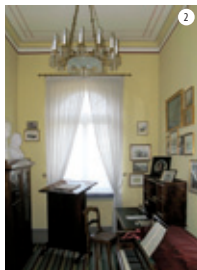
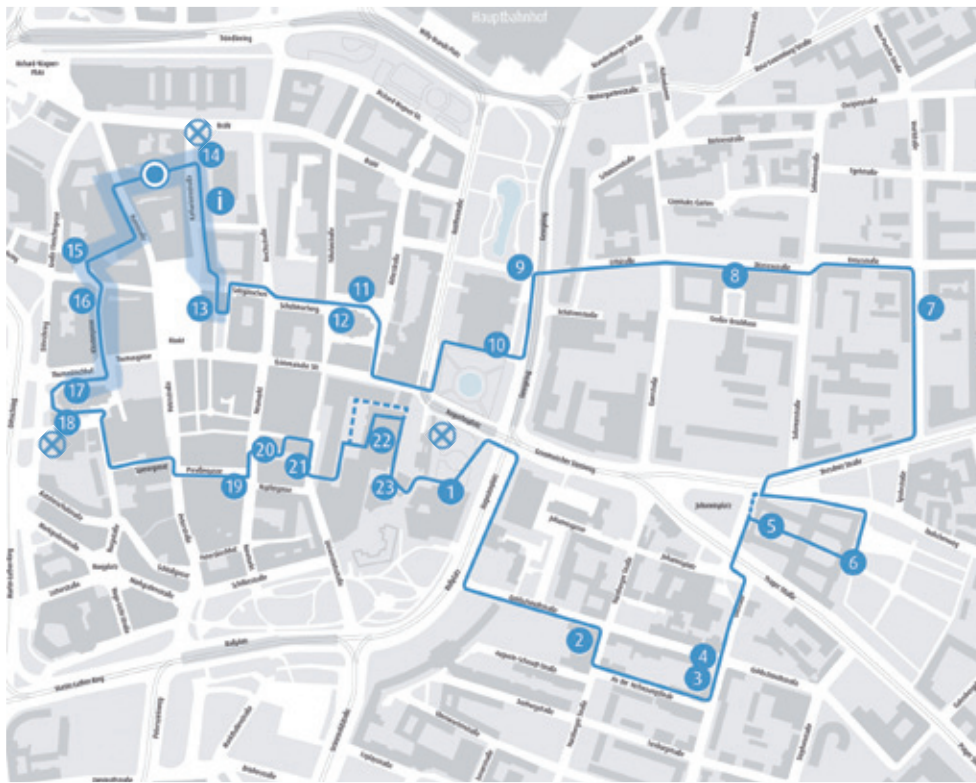
- 1 Neues Gewandhaus/Nowy Gewandhaus
- 2 Mendelssohn-Haus/Dom Mendelssohna
- 3 Grieg-Begegnungstätte/Centrum Spotkań Griega
- 4 Ehemalige Musikbibliothek Peters/Była Biblioteka Muzyczna Peters
- 5 Museum für Musikinstrumente/Muzeum Instrumentów Muzycznych
- 6 Alter Johannisfriedhof/Stary Cmentarz św. Jana
- 7 Schumann-Haus/Dom Schumannna
- 8 Grafisches Viertel – Musikverlage (Notenwand)/Dzielnica Graficzna – wydawnictwa muzyczne
- 9 Wagner-Denkmal/Pomnik Wagnera
- 10 Oper Leipzig/Opera Lipska
- 11 Alte Nikolaischule/Stara Szkoła św. Mikołaja
- 12 Nikolaikirche/Kościół św. Mikołaja
- 13 Altes Rathaus/Stary Ratusz
- 14 Museum der bildenden Künste – Beethoven/Muzeum Sztuk Pięknych – Beethoven
- 15 Zum Arabischen Coffe Baum/Pod Arabskim Kawowcem
- 16 Hôtel de Saxe
- 17 Thomaskirche/Kościół św. Tomasza
- 18 Bach-Museum/Muzeum Bacha
- 19 Standort Geburtshaus Clara Wieck/Lokalizacja domu rodzinnego Clary Wieck *
- 20 Standort Altes Konservatorium/Lokalizacja Starego Konservatorium *
- 21 Standort Erstes Gewandhaus/Lokalizacja pierwszego Gewandhausu *
- 22 Paulinum – Aula und Universitätskirche St. Pauli/Paulinum – Aula i Kościół Uniwersytecki św. Pawła
- 23 MDR-Kubus - Rundfunkklangkörper/Kostka MDR – Orkiestra i Chór MDR

i Lipska Informacja Turystyczna

⊙ Instalacja dźwiękowa – dźwięki miasta z trzech stuleci

⊗ Punkt informacyjny

* Historyczny budynek nie zachował się

PRZYSTANKI LIPSKIEGO SZLAKU ŚLADAMI NUT

Neues Gewandhaus / Nowy Gewandhaus

Otwarty w październiku 1981 r. Nowy Gewandhaus jest siedzibą znanej na całym świecie Orkiestry Gewandhaus, założonej już w 1743 r.

Augustusplatz 9, 04109 Leipzig, tel. 0341/1270280

Zwiedzanie foyer: pon.-pt. 10-18, sob. 10-14

02 Mendelssohn-Haus / Dom Mendelssohna

To jedyny na świecie zachowany dom, w którym mieszkał Felix Mendelssohn Bartholdy (1809-1847) a zarazem miejsce jego śmierci. (Siedziba muzeum)

Goldschmidtstraße 12, 04103 Leipzig, tel. 0341/962882-0

codziennie 10-18, koncerty niedz. 11

03 Grieg-Begegnungsstätte / Centrum Spotkań Griega

W czasie swych pobytów w Lipsku norweski kompozytor i pianista Edvard Grieg (1843-1907) mieszkał w budynku wydawnictwa muzycznego C. F. Peters, będąc gościem swoich wydawców M. Abrahama i H. Hinrichsena. (Siedziba muzeum)

Talstraße 10, 04103 Leipzig, tel. 0341/9939661

pt. 14-17, sob. 10-14 (poza świętami)

04 Ehemalige Musikbibliothek Peters / Była Biblioteka Muzyczna Peters

Pierwsza publiczna, wyspecjalizowana biblioteka, m.in. z cennymi oryginalnymi rękopisami Bacha, Brahmsa i Haydna. Zbiory znajdują się obecnie w zasobach Biblioteki Miejskiej w Lipsku.

Goldschmidtstr. 26, 04103 Leipzig

05 Museum für Musikinstrumente / Muzeum Instrumentów Muzycznych

Największa w Niemczech kolekcja instrumentów muzycznych zawierająca ponad 5000 egzemplarzy, m.in. najstarszy oryginalnie zachowany fortepian na świecie. (Siedziba muzeum)

Johannisplatz 5-11, 04103 Leipzig, tel. 0341/9730750

wt.-niedz., święta 10-18

06 Alter Johannisfriedhof / Stary Cmentarz św. Jana

Miejsce wiecznego spoczynku wybitnych lipskich muzyków, kompozytorów i wydawców. (Jeśli cmentarz jest zamknięty, uwaga na zmianę przebiegu trasy.)

Wejście główne Johannisplatz, za muzeum Grassi

marzec-październik codziennie 10-18 / listopad-luty codziennie 10-16.

07 Schumann-Haus / Dom Schumanna

Kompozytor Robert Schumann (1810-1856) i jego żona Clara, ur. Wieck (1819-1896) spędzili tutaj od 1840 do 1844 r. pierwsze lata swojego małżeństwa. (Siedziba muzeum)

Inselstraße 18, 04103 Leipzig, tel. 0341/3939620

pon.-pt. 14-18, sob.-niedz. 10-18

08 Grafisches Viertel – Musikverlage (Notenwand) / Dzielnica Graficzna – wydawnictwa muzyczne (Ściana nut)

W 19-tym wieku Lipsk stał się europejską metropolią muzyki i jej wydawców. Do najważniejszych wydawnictw należą najstarsze wydawnictwo muzyczne świata Breitkopf & Härtel (zał. w 1719 r.), C. F. Peters i F. Hofmeister. Na Ścianie nut znajdują się informacje o historii notacji muzycznej, zagadki dla dużych i małych oraz przykłady dźwiękowe.

Großer Brockhaus / Dörrienstraße, 04103 Leipzig

09 Wagner-Denkmal / Pomnik Wagnera

Richard Wagner został urodzony w 1813 r. w Lipsku (zmarł w 1883 r. w Wenecji). Dzieciństwo spędził w Dreźnie a do miasta wrócił w 1827 r., najpierw jako uczeń, później jako „Studiosus musicae” na Uniwersytecie Lipskim. Niektóre z jego pierwszych kompozycji miały swoją prapremierę w Lipsku.

Georgiring, przy stawie łabędzim za Operą

10 Oper Leipzig / Opera Lipska

Dzisiejszy budynek opery został otwarty w 1960 r., gdyż jego poprzednik został zniszczony w czasie II wojny światowej. Lipska tradycja operowa sięga 17-tego wieku.

Augustusplatz 12, 04109 Leipzig, tel. 0341/12610

Terminy zwiedzania na stronie www.oper-leipzig.de

11 Alte Nikolaischule / Stara Szkoła św. Mikołaja

Otwarta w 1512 r. Szkoła św. Mikołaja była pierwszą szkołą miejską w Lipsku. Jej uczniami byli m.in. G.W. Leibniz, J.G. Seume i R. Wagner. (Siedziba muzeum)

Nikolaikirchhof 2, 04109 Leipzig, tel. 0341/2118518
wt.-czw., sob.-niedz. 12-17

12 Nikolaikirche / Kościół św. Mikołaja

Obok Kościoła św. Tomasza drugi zachowany kościół, dla którego muzykę komponował J. S. Bach. Miejsce prapremiery Pasji według św. Jana i części Oratorium na Boże Narodzenie. Organy Ladegasta z 1862 r. są największymi organami kościelnymi w Saksonii.

Nikolaikirchhof 3, 04109 Leipzig, tel. 0341/1245380
pon.-sob. 10-18, niedz. w czasie nabożeństw o 9:30, 11:15 i 17:00

13 Altes Rathaus / Stary Ratusz

Miejsce występów miejskich fajferów. J. S. Bach podpisał tu swoją umowę o pracę z miastem. Można zobaczyć w oryginale słynny portret Bacha autorstwa E. Haußmanna. (Siedziba muzeum)

Markt 1, 04109 Leipzig, tel. 0341/9651320
wt.-niedz., święta 10-18

Lipska Informacja Turystyczna

Katharinenstraße 8, tel. 0341/7104260
pon.-pt. 9:30-18:00, sob. 9:30-16:00, niedz. i święta 9:30-15:00

14 Museum der bildenden Künste – Beethoven / Muzeum Sztuk Pięknych – Beethoven

Tu znajduje się jedno z najbardziej znaczących w świecie dzieł sztuki pięknej odnoszących się do muzyki: Rzeźba Beethovena Maxa Klingera, główne dzieło symbolizmu. (Siedziba muzeum)

Katharinenstraße 10, 04109 Leipzig, tel. 0341/216990
wt. 10-18, śr. 12-20, czw.-niedz., święta 10-18

Klanginstallation / Instalacja dźwiękowa

Kretschmanns Hof – w przejściu pomiędzy ulicami Katharinenstraße i Hainstraße można pod „prysznicem dźwiękowym” posłuchać muzyki i dźwięków miasta z trzech stuleci.

15 Zum Arabischen Coffe Baum / Pod Arabskim Kawowcem

Najstarsza kawiarnia w Niemczech, od wieków miejsce spotkań poetów, uczonych i muzyków. Tu spotykali się wokół Roberta Schumanna członkowie „Związku Davida” (Davidsbündler), którego organem było „Nowe Czasopismo o Muzyce” (Neue Zeitschrift für Musik). (Siedziba muzeum)

Kleine Fleischergasse 4, 04109 Leipzig, tel. 0341/9610060
codziennie 11-19

16 Hôtel de Saxe

Sala koncertowa byłego hotelu była miejscem, gdzie występowali gościnnie wirtuozi oraz odbywały się lipskie cykle koncertowe. W 1796 r. nocowała tu wdowa po Mozarcie, Constanze.

Klostergasse 9, 04109 Leipzig

17 Thomaskirche / Kościół św. Tomasza

Siedziba chóru św. Tomasza (Thomanerchor) od ponad 800 lat. Miejsce prapremiery Pasji według św. Mateusza i wielu innych dzieł kantora Kościoła św. Tomasza J. S. Bacha.

Thomaskirchhof 18, 04109 Leipzig, tel. 0341/222240
codziennie 9-18, motety: pt. 18, sob. 15
(poza feriami letnimi)

18 Bach-Museum / Muzeum Bacha

Muzeum Bacha poświęcone jest w pierwszym rzędzie życiu i działalności kantora Kościoła św. Tomasza Johanna Sebastiana Bacha (1685-1750) w Lipsku. Znajduje się w domu zaprzyjaźnionej rodziny kupieckiej Bose. (Siedziba muzeum)

Thomaskirchhof 15/16, 04109 Leipzig, tel. 0341/9137202
wt.-niedz. 10-18

19 Standort Geburtshaus von Clara Wieck / Lokalizacja domu rodzinnego Clary Wieck

W byłym domu „Hohe Lilie” (Wysoka lilia) urodziła się w 1819 r. Clara Wieck, sławna pianistka i późniejsza żona R. Schumanna. (Dom zniszczony w czasie II wojny światowej.)

Preußergäßchen, róg Neumarkt, 04109 Leipzig

20 Standort Altes Konservatorium / Lokalizacja Starego Konserwatorium

Na tym dziedzińcu została w 1843 r. otwarta z inicjatywy Mendelssohna pierwsza akademia muzyczna na terenie dzisiejszych Niemiec.

Atrium domu towarowego „Städtisches Kaufhaus”, dostępne przez Universitätsstraße 16 lub Neumarkt 9

21 Standort Erstes Gewandhaus / Lokalizacja pierwszego Gewandhausu

Tu mieścił się Gewandhaus, magazyn i domicyl handlarzy suknem. Orkiestra Gewandhausu – najstarsza mieszczańska orkiestra świata – dawała tu koncerty od 1781 r.

Universitätsstraße 16, Städtisches Kaufhaus, 04109 Leipzig

22 Paulinum – Aula und Universitätskirche St. Pauli / Paulinum – Aula i Kościół Uniwersytecki św. Pawła

Od dawien dawna muzyka odgrywa dużą rolę na „Alma Mater Lipsiensis”. Z Uniwersytetem blisko związani byli wybitni kompozytorzy, m.in. G. Ph. Telemann, R. Wagner, F. Mendelssohn Bartholdy, R. Schumann, M. Reger. (Jeśli dziedziniec jest zamknięty, uwaga na zmianę przebiegu trasy.)

Augustusplatz, 04109 Leipzig

23 MDR Würfel – Orchester und Chöre des MDR / Kostka MDR – Orkiestra i Chóry MDR

W sześcianie zbudowanym w 2001 r. odbywają się próby i nagrania Chórów Radia i Dziecięcego MDR oraz Orkiestry Symfonicznej MDR.

Augustusplatz 9a, 04109 Leipzig, tel. 0341/3008732

Zdjęcia: Franziska Domschke (zdjęcie tytułowe), Sven Winter, Bernhard Moosbauer, Werner Schneider, Sepp Beck

Design: Moosbauer & Huennerkopf Kommunikationsdesign
(www.moosbauerhuennerkopf.de)

Jeśli chcecie wesprzeć Leipziger Notenspur:

Państwa sugestie, pomysły i społeczne zaangażowanie są zawsze mile widziane. Projektowanie i realizację lipskich tras Śladami nut możecie państwo wesprzeć darowizną. Nasz projekt możecie również wspomóc członkostwem w stowarzyszeniu wspierającym Notenspur-Förderverein.

Dane kontaktowe

Notenspur-Förderverein e.V.

Adres pocztowy: c/o Universität Leipzig, Grimmaische Str. 12,
04109 Leipzig

Biuro: Ritterstraße 12, pokój 201, 04109 Leipzig,
tel. 0341/9733741

E-Mail: mail@notenspur-leipzig.de

Web: www.notenspur-leipzig.de

Konto bankowe Notenspur-Förderverein e.V.

Bank: Sparkasse Leipzig

IBAN: DE98 8605 5592 1100 8042 06

Swift-BIC: WELADE8LXXX

Tytuł przelewu: Leipziger Notenspur

(Jeśli nie chcą być państwo wymienieni jako darczyńca, proszę dodatkowo wpisać „NIE”)

Stan: Sierpień 2016

Leipziger Notenspur / Lipski szlak Śladami nut

Poznajcie państwo Lipsk jako miasto muzyki na szlaku Śladami nut! Nigdzie indziej w świecie nie odkryjecie pieszo oryginalnych miejsc działalności i życia tak wielu sławnych kompozytorów i muzyków. M.in. oczekują Was:

- › kościoły, w których miały prapremierę liczne dzieła Johanna Sebastiana Bacha
- › dom, w którym mieszkał i zmarł Felix Mendelssohn Bartholdy
- › domicyl pierwszych lat małżeństwa Clary i Roberta Schumannów
- › Muzeum Instrumentów Muzycznych Grassi z najstarszym zachowanym fortepianem świata
- › Szkoła św. Mikołaja, do której chodził Richard Wagner
- › stały stolik Roberta Schumanna i jego „Związku Davida”
- › Stary Ratusz, Gewandhaus, Opera i inne zabytki Lipska

Podążajcie państwo po prostu od przystanku do przystanku za wywiniętymi w stalową wstęgę elementami, które w zasięgu wzroku wpuszczone są w chodnik. Ponadto w audioprzewodniku przez rozmowę telefoniczną są do dyspozycji inscenizacje dźwiękowe i przykłady muzyki, które uwiodą Państwa do różnych epok – tak możecie poprzez stulecia zanurzyć się w twórczej atmosferze muzycznego miasta Lipska. Następujące symbole służą w tym pomocą:

proszę zadzwonić na zamieszczony obok numer, aby wysłuchać odpowiedniej inscenizacji.

< d > < e > inscenizacje dźwiękowe po niemiecku wzgl. angielsku

wybrane utwory muzyczne

szczególne inscenizacje na Małym lipskim szlaku Śladami nut

Cała przechadzka wzdłuż szlaku Śladami nut trwa bez zwiedzania muzeów ok. 3-4 godziny. Bliższe informacje o poszczególnych przystankach i przebiegu Leipziger Notenspur oraz o godzinach otwarcia muzeów znajdują się w przewodniku Notenspur, który dostępny jest we wszystkich muzeach na szlaku Śladami nut, lub na:

www.notenspur-leipzig.de
www.leipzig-music-trail.com